

Standaardprocedure oriënterend

bodemonderzoek voor stortplaatsen

De Standaardprocedure oriënterend bodemonderzoek geeft toelichting bij de vereiste onderzoeks- en rapportage-inspanning bij het uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek door een erkende bodemsaneringsdeskundige.

Het is als het ware de handleiding die door de erkende bodemsaneringsdeskundige moet gevolgd worden bij de opmaak van een oriënterend bodemonderzoek.

In de nieuwe versie van april 2006 is o.a. een specifieke bemonsteringsstrategie voor stortplaatsen opgenomen. Dit artikel wil enige toelichting geven bij deze specifieke bemonsteringsstrategie voor stortplaatsen.

Definitie van stortplaats

Belangrijk is in de eerste plaats te weten wanneer er sprake is van een stortplaats. Onder punt 4.4.2 van de Standaardprocedure wordt een werkdefinitie gegeven van "**stortplaats**": "*in het kader van deze standaardprocedure kan het 'storten' omschreven worden als het zich bewust willen ontdoen op of in de bodem (met uitzondering van opstallen) van afvalstoffen en dit ongeacht de aard, de tijdsduur en de omvang van het gestorte materiaal en waarbij het niet de bedoeling is de afvalstoffen op korte termijn te verwijderen of te behandelen. Onder korte termijn (bron: emis-website VITO) wordt verstaan 1 jaar voor de verwijdering van afvalstoffen en 3 jaar voor de behandeling van afvalstoffen. We spreken over een 'stortplaats' van zodra de oppervlakte waarop gestort is, groter is dan 2,5 are*".

Het vooronderzoek

Bij de opmaak van oriënterend bodemonderzoek moet eerst en vooral voor terreinen, waarop een stortplaats gelegen is, een zeer grondig administratief, historisch en (hydro)geologisch vooronderzoek worden uitgevoerd. Afhankelijk van het feit of het om een al dan niet vergunde stortplaats gaat moet de tabel met "*informatie over de stortplaats algemeen*", alsook eventueel de tabel met "*informatie vergunde stortplaats*" worden overlopen.

Naast de algemene gegevens, die steeds in het kader van de opmaak van een oriënterend bodemonderzoek worden gevraagd, wordt in de tabel met "*informatie over de stortplaats algemeen*" o.a. gevraagd:

- Historiek:
 - Activiteiten op het terrein;
 - Wat, waar en wanneer is er gestort?
 - Overzicht en karakteristieken van de gestorte afvalstoffen;
 - Manier van storten;
 - Relevante luchtfoto's.
- Gegevens met betrekking tot de opbouw van de stortplaats (diepte en grenzen van de stortplaats, drainage, afwerking, ...).
- Bestaande plannen (geologische kaart, geologische coupe doorheen de stortplaats).
- Beschrijving bestaande boringen, peilbuizen en/of monitoringsputten + meetresultaten.
- Enz. (zie tabel 5 op bladzijde 19 van de Standaardprocedure).

Voor vergunde stortplaatsen wordt o.a. de volgende bijkomende informatie gevraagd:

- Datum van de vergunning(en); de vergunningen moeten integraal aan het rapport worden toegevoegd;
- Documenten die aantonen dat de gestorte afvalstoffen voldoen aan de aanvaardingscriteria voor stortplaatsen.
- Afvalstoffendocumentatie, met inbegrip van het identificatieformulier voor afvalstoffen zoals omschreven in het VLAREA.
- Analysegegevens van geïnspecteerde afvalstoffen bij aangevoerde afvalstoffen.
- Goedgekeurde algemeen werkplan.
- Opgestelde en goedgekeurde inrichtingsplannen.

- Gegevens betreffende de uitbating van de stortplaats.
- Gegevens betreffende de afwerking van de stortplaats.
- Enz. (zie tabel 6 op bladzijde 20 van de Standaardprocedure).

Aan de hand van de gegevens die werden verzameld tijdens de voorstudie wordt een verontreinigingshypothese opgesteld. Op basis van deze hypothese wordt de bemonsteringsstrategie van het oriënterend bodemonderzoek vastgelegd.

Bemonsteringsstrategie

Algemeen

Voor stortplaatsen is nu een specifieke bemonsteringsstrategie opgesteld, met name "2bis: stortplaatsen".

Deze is steeds te combineren met bemonsteringsstrategie I: "screening van de volledige onderzoeksstrategie".

Bij deze bemonsteringsstrategie I worden boringen uitgevoerd en grondstalen genomen, verspreid over het ganse terrein. Een deel van de boringen wordt afgewerkt tot peilbuis, waaruit grondwaterstalen genomen worden. Zowel op grondstalen als grondwaterstalen worden de parameters van de Standaard Analyse Pakketten (SAP) geanalyseerd.

In de tekst van de Standaardprocedure wordt onder punt 4.4 uitgebreid de bemonsteringsstrategie 2bis voor stortplaatsen weergegeven.

De bemonsteringsstrategie is gericht op het onderzoek van een volledige stortplaats, ongeacht het aantal percelen waarover deze verspreid is.

Verkorte onderzoeksstrategie

Voor een eigenaar of gebruiker van een perceel dat deel uitmaakt van een voormalige stortplaats, die een oriënterend bodemonderzoek op zijn perceel dient uit te voeren is de **mogelijkheid voorzien om een minder uitgebreid oriënterend bodemonderzoek uit te voeren**. Er dient dan wel aan de volgende voorwaarden cumulatief voldaan te worden:

- De stortplaats werd stopgezet vóór 29 oktober 1995.
- Er zijn/waren geen andere risicoactiviteiten en -inrichtingen of andere potentiële verontreinigingsbronnen aanwezig op het te onderzoeken perceel. Indien er wel andere risicoactiviteiten en -inrichtingen of andere potentiële verontreinigingsbronnen aanwezig zijn/waren op het te onderzoeken perceel, moeten deze onderzocht worden volgens bemonsteringsstrategie 3.

Nadeel van de verkorte onderzoeksstrategie is dat er wel STEEDS moet worden overgegaan tot de opmaak van een beschrijvend bodemonderzoek.

Indien de bodemsaneringsdeskundige vermoedt dat er geen beschrijvend bodemonderzoek noodzakelijk is voor de betreffende stortplaats, dient dit steeds via de uitgebreide onderzoeksstrategie aangetoond te worden.

Bij toepassing van de verkorte onderzoeksstrategie dienen (naast de altijd verplichte voorstudie) volgende zaken uitgevoerd te worden:

- Verplicht: onderzoek van de toplaag;
- Vrijwillig: analytisch bepalen van de verdachte stoffen (hierbij kan 1 uitloogtest volstaan).
- Indien er grondwater gewonnen wordt op het perceel of indien er een grondwaterput op het terrein aanwezig is, dient daarnaast ook nog het grondwater onderzocht te worden.

Het onderzoek is er voornamelijk op gericht om na te gaan of er voorzorgsmaatregelen noodzakelijk zijn. Bijgevolg moet de bodemsaneringsdeskundige een eenduidig en gemotiveerd besluit formuleren met betrekking tot de noodzaak tot voorzorgsmaatregelen.

Uitgebreide bemonsteringsstrategie

De volledige bemonsteringsstrategie voor stortplaatsen omvat de volgende onderdelen:

Analytisch bepalen van verdachte stoffen (facultatief):

Omdat het vaak moeilijk of onmogelijk is om op basis van de gegevens uit de voorstudie af te leiden wat de verdachte stoffen zijn die werden gestort, kan het aangewezen zijn om uitloogproeven te doen op het stortmateriaal en/of analyses van het water boven op de stortplaats.

Grond- en grondwaterbemonstering:

Volgende zaken moeten onderzocht worden:

- Onderzoek van de toplaag;
- Onderzoek onder de stortplaats;
- Onderzoek rond de stortplaats.

Dit dient steeds te gebeuren door staalnames van grond en/of grondwater.

Bijkomende onderzoekingen:

Indien nodig kan ook worden overgegaan tot bodemluchtmetin-

gen, analyse van het percolaatwater, onderzoek naar stortgassen, enz.

Bemerkt dat er voor vergunde stortplaatsen uiteraard veel gegevens beschikbaar zijn. Zo zijn er steeds peilputten aanwezig, worden jaarrapporten opgemaakt, enz.

Deze gegevens, peilputten, enz. kunnen gebruikt worden wanneer zij voldoen aan de voorwaarden die werden gesteld in de

Standaardprocedure (in verband met erkenning labo's, ouderdom analyses, enz.).

De stortuitbater heeft er belang bij hiermee rekening te houden teneinde dubbele kosten te vermijden (bvb. zelfde analyses door verschillende labo's omwille van verschillende erkenningen).

John Mestdagh ■

Wie meer in detail de gegevens uit de Standaardprocedure Oriënterend Bodemonderzoek voor stortplaatsen wil bekijken, kan terecht op de website van de OVAM: www.ovam.be. De Standaardprocedure Oriënterend Bodemonderzoek kan er worden geconsulteerd en worden gedownload. Hou er nochtans rekening mee dat het rapport 188 bladzijden telt.